

מהי הצהרת תובע וכיצד היא משפיעה על הארכת ימי המעצר?

לעיתים עולה לכותרות המונח "הצהרת תובע" ורבים בקרב הציבור נוטים לחשוב כי מדובר בהגשתו של כתב אישום. ואולם, מדובר בטעות. הצהרת תובע היא הליך המאפשר להחזיק אדם תחת מעצר למספר ימים נוספים, כאשר לרשויות ברור כי עומד להיות מוגש כנגדו כתב אישום בקרוב. מהם הנהלים של הצהרת תובע, מי מגיש אותה ומה משמעותה? על כך בשורות הבאות.

דוגמא אחת מיני רבות להצהרת תובע

הצהרת תובע אינה הליך שכיח ונפוץ אך היא גם לא נדירה מאידך. אחת הדוגמאות הבולטות מהעת האחרונה היא של אישה החשודה ברצח אימה, ולמעשה הודתה במעשיה בחקירת המשטרה. יחד עם זאת, עדיין לא התקבלו תוצאות נתיחת הגופה וכבר מוצו ימי המעצר לצרכי החקירה ("מעצר ימים"). לכאורה, האישה אמורה להיות משוחררת לביתה או להיות נתונה למעצר בית. ואולם, הצהרת התובע שהוגשה כנגדה על ידי נציגי המשטרה מאפשרת להחזיקה תחת מעצר עוד מספר ימים נוספים. הדבר מעיד כי התביעה סבורה שיש בידיה ראיות מספקות על מנת להגיש כנגד אותה אישה כתב אישום.

מה מהמשמעות של הצהרת תובע

החזקתו של אדם תחת מעצר באה לשרת מספר מטרות, ביניהן השלמת החקירה, מניעת שיבוש הליכים, שמירה על שלום הציבור וכדומה. יחד עם זאת, החזקת אדם במעצר כרוכה בפגיעה חמורה בחופש שלו, ולכן ישנן מגבלות ברורות על מספר הימים (כחודש) שבהם ניתן להחזיקו לצרכי חקירה. למעשה, כאשר התקופה מסתיימת חובה לשחררו לאלתר ממעצר. זאת, מלבד מקרים שבהם היחידה התובעת מגישה כתב אישום עם בקשה להורות על מעצר עד לתום ההליכים, או לחילופין אם הוגשה הצהרת תובע. משמעה של ההצהרה כי התובע (מטעם הפרקליטות או המשטרה) מצהיר כי בקרוב יוגש כתב אישום בתיק זה, ושתצורף לו בקשת הארכת מעצר עד לתום ההליכים המשפטיים. כעת, בהנחה שבית המשפט משתכנע שקיימת עילה להארכת מעצר עד לתום ההליכים המשפטיים, ניתן להאריך את המעצר בחמישה ימים בלבד. זוהי למעשה ארכה הניתנת לתביעה להגיש את כתב האישום, כעין שלב ביניים בין סיום החקירה ובין ההגשה.

מה כלול בהצהרת התובע שמגישה המשטרה או הפרקליטות

כפי שראינו, מההצהרה נובע כי קיימות ראיות מספקות מבחינת התביעה להגשת כתב האישום, עם מעצר עד תום ההליכים. מדובר בראיות כגון הודאות בחקירה, עדויות נוספות או ממצאים שנאספו בזירה. בהצהרה יפורטו העבירות המיוחסות לאותו החשוד, וכן קיימת התחייבות מצד התביעה להגיש את כתב האישום בתוך חמישה ימים לכל היותר. העיקרון הבסיסי הוא שמדובר בעבירה חמורה, ו/או שקיימות ראיות מגובשות ממשיות, כשבמרבית המקרים ההצהרה באה עקב עבירות שיש בהן עילות סטטוטוריות למעצר או מסוכנות של החשוד לשלום הציבור.

הצהרת תובע ומעצר בית בתנאים מגבילים

כאמור, ההצהרה היא מעין ארכה שניתנת במקרים מסוימים, מתום החקירה ועד להגשת כתב האישום. אמנם, במרבית המקרים יקבל בית המשפט את הצהרת התובע שמשמעה הארכת המעצר בעוד חמישה ימים לכל היותר. ואולם, לעיתים בית המשפט אינו מתרשם כי מדובר במקרה חריג או באדם מסוכן, ועל כל פנים יכול להורות על שחרור למעצר בית תחת תנאים מגבילים. ההגבלות יכולות להיות בין היתר אזיק אלקטרוני, איסור על יציאה מהבית, חתימה על ערבויות, הפקדת פיקדונות וכדומה. לאור הפגיעה

27/01/2020

077-5006206

052-6885006

מהי הצהרת תובע וכיצד היא משפיעה על הארכת ימי המעצר?

בחופש ובזכויותיו של החשוד, שיהפוך בקרוב לנאשם, מחויב בית המשפט להפעיל את שיקול דעתו בהצהרות תובע, ולא לקבלן כפשוטן וכלשונו.